

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Мариета Иванова Конова

по процедура за придобиване на ОНС „доктор“;

в област на висше образование 8. Изкуства,

професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,

на катедра „Текстил – изкуство и дизайн“, НХА

по дисертационен труд на тема

„Създаване и структуриране на повърхности чрез съвременни методи“

докторант: Дафна Петкова Стоилкова

научен ръководител: доц. д-р Вержиния Маркарова

Дисертационният труд на докторант Дафна Петкова Стоилкова е с тема „Създаване и структуриране на повърхности чрез съвременни методи“ и изследва актуалните тенденции в сферата на текстилния дизайн. Научната новост е в позиционирането на тези методи в контекста на взаимодействието човек – среда чрез текстил. Докторантът има научни интереси в областта на визуалните изкуства и по-специално в текстила и неговите изразни средства, методите, техниките, технологиите и дизайна. Реализира шест научни публикации и изпълнява минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 8. Изкуства в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, както и изискванията на НХА. Научен ръководител е доц. д-р Вержиния Маркарова. Със заповед на ректора на НХА № 0007-О/11.01.2023 г. и решение на Факултетния съвет на ФПИ с протокол № 3/24.11.2022 г. е назначено научно жури. По откритата процедура няма допуснати нарушения.

Дисертацията се състои от увод, три глави, заключение, списък с публикации, библиография и приложение с илюстративен материал. Общият обем на изследването е от 255 страници, които включват и библиографията. Към него е обособено и приложение, състоящо се от 206 изображения (илустрации), разположени върху 196 страници. Библиографията съдържа 189 цитирани източника (9 на български език и 180 на английски език).

Авторефератът в 28 страници ясно и категорично пресъздава основния текст. Съдържанието на дисертационния труд напълно отговаря на законовите разпоредби за присъждане на ОНС „доктор“ (чл. 6 глава втора на ЗРАСРБ). Основните постижения и резултати от дисертационния труд са публикувани в самостоятелни научни статии.

Обект на изследването са различните триизмерни структури в дизайна на текстил и повърхностите, включително и тези, пресъздадени от човека по модел на природните структури; традиционните и иновативни методи за триизмерно структуриране на текстил и повърхности. Дисертацията представя съвременните методи и тенденции в дизайна на текстил, разглежда т.нар. „умен“ текстил и повърхности, включително и този с триизмерен ефект.

Важен момент в изследването е акцентирането върху ролята на структурата за функционалността и естетиката, потенциалът на природните структури като вдъхновение за нови интерпретации и трансформации и как чрез тази естетика и функционалност се изгражда взаимоотношението човек – среда в XXI век. От една страна са изследвани материалната, технологичната страна на процеса на дизайн, а от друга – нематериалната, концептуалната страна. Така дисертацията представя в пълнота съвременните методи за дизайн, чрез анализа на двата основни процеса, без да налага приоритетност.

Според Дафна Стоилкова „този нов клас текстил и повърхности е резултат от спецификите на настоящото историческо време, което се отличава с изключителна скорост, както в създаването и разпространението на информация, така и в създаването и потреблението на материални стоки.“ XXI век се характеризира с предизвикателства и проблеми, свързани с взаимоотношението между човек и среда, но също така съвремието съдържа у себе си предпоставките, необходими на художника за адекватна реакция и създаването на нов тип материалност под формата на текстил и повърхности, съчетали естетически и функционални качества. Във втора глава на дисертацията е разгледана широкоспектърната роля на компютърните технологии и изкуствения интелект в дизайна и текстила.

„Създаване и структуриране на повърхности чрез съвременни методи“ е оригинален авторски труд. Дисертацията се фокусира върху съвременните методи, съчетаващи минало и бъдеще, традиция и иновация. В основата на тези методи е традицията. Новите идеи се осъществяват на базата на вътрешния усет на твореца и неговата адекватност към предизвикателствата на XXI век, високите стандарти и изисквания, които поставя съвремието.

Напълно подкрепям изведените от докторанта приноси на дисертацията, а именно:

- Очертаване на тенденциите при развитието на текстила като инструмент за моделиране на взаимодействието между човек и среда чрез общ преглед при развитието на конкретни текстилни техники.
- Аргументация защо достигането до техники за триизмерно структуриране на текстил и повърхности е съществена стъпка в развитието на текстила като инструмент за моделиране на това взаимодействие.
- Категоризация на техниките за триизмерно структуриране на текстил – исторически и съвременни.

- Периодизация – историческо развитие на техниките за триизмерно структуриране на текстил.

- Очертаване на тенденции в развитието на съвременните методи за създаване и структуриране на повърхности.

Бих добавила като принос представения илюстративен материал, който архивира и онагледява основните пунктове в научното изследване. Направени са анализи и изводи с теоретично и практично значение.

В заключение се налага мнението ми, че дисертацията показва научните търсения на докторанта в областта на съвременното текстилно изкуство и дизайн, където традиционните техники, посредством съвременните методи за създаване и структуриране на повърхности, ги извеждат до нова визия. Материалите и дигиталните технологии в XXI век, заедно с разнообразните текстилни техники, са предпоставка за иновации на съвременния творец.

Въз основа на запознаването с представения дисертационен труд, като подчертавам още веднъж достойнствата му с неговата актуалност и научни и научно-приложни приноси, давам положителна оценка и намирам за основателно да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство на Дафна Петкова Стоилкова – докторант в катедра „Текстил – изкуство и дизайн“ в НХА.

31.05.2023 г.

доц. д-р Мариета Иванова Конова